

IZVJEŠTAJ
sa sastanka ministara odbrane inicijative
Odbrambena saradnja država Srednje Evrope i Zapadnog Balkana
(CEDC+WB)

21. i 22. septembar 2026. godine,
Brdo kod Kranja, Republika Slovenija

Ministar odbrane Dragan Krapović učestvovao je na sastanku ministara odbrane inicijative Odbrambena saradnja država Srednje Evrope i Zapadnog Balkana (Central European Defence Cooperation + Western Balkans – CEDC+WB), koji je održan 21. i 22. septembra 2026. godine na Brdu kod Kranja, Republika Slovenija. U sastavu delegacije bili su potpukovnik Želimir Pojužina, šef Kabineta Ministarstva odbrane; Ana Radusinović, načelnica Direkcije za međunarodnu saradnju i pukovnik Veljko Mališić, izaslanik odbrane Crne Gore u Republici Sloveniji.

Domaćin sastanka bio je Valentin Hajdinjak, ministar odbrane Republike Slovenije; dok su države Srednje Evrope predstavljali Arnod Kammel, generalni sekretar Ministarstva odbrane Republike Austrije; Tomislav Galić, državni sekretar u Ministarstvu odbrane Republike Hrvatske; Jaromir Zuna, ministar odbrane Republike Češke; Laszlo Kurtos, državni sekretar u Ministarstvu odbrane Mađarske; Robert Kalinjak, ministar odbrane Republike Slovačke i Leszek Soczewica, otpravnik poslova Ambasade Poljske u Ljubljani. Predstavnici ministarstava odbrane država Zapadnog Balkana bili su Ermal Nufi, ministar odbrane Republike Albanije; Muhamed Smajić, državni sekretar Ministarstva odbrane Bosne i Hercegovine; Ejup Maqedonci, ministar odbrane Republike Kosovo; Vlado Misajlovski, ministar odbrane Republike Sjeverne Makedonije i pukovnik Zlatko Bogosavljević, načelnik Direkcije za međunarodnu vojnu saradnju u Ministarstvu odbrane Republike Srbije.

Teme ovogodišnjeg ministarskog sastanka odnosile su se na evropske odbrambene inicijative, vojnu mobilnost, bezbjednosnu situaciju u regionu i šire, te na projekte i inicijative koji mogu dodatno produbiti saradnju. Ministar odbrane Valentin Hajdinjak je u uvodnom obraćanju naglasio da je bezbjednost Centralne Evrope tijesno povezana sa bezbjednošću Zapadnog Balkana. Slovenačko predsjedavanje CEDC-om odvija se pod motom „From Policy to Practice – Building a Stronger Central Europe“, sa ciljem usmjeravanja inicijative ka konkretnim projektima, razvoju sposobnosti i praktičnoj saradnji. Govoreći o konkretnim rezultatima slovenačkog predsjedavanja, predstavljeni su proizvodi jezičke platforme CEDC-a, koji pored višejezičnih terminoloških rječnika uključuju i pregled jezičkog testiranja prema standardu STANAG 6001 u zemljama CEDC-a. Njihovu izradu koordinirala je Škola za strane jezike Oružanih snaga Republike Slovenije.

U diskusijama koje su uslijedile istaknuto je da regionalni formati potvrđuju svoju vrijednost prvenstveno kroz konkretne rezultate. Naglašena je potreba intenziviranja regionalne saradnje, razmjene iskustava i razvoja zajedničkih sposobnosti, uz ocjenu da regionalni formati treba da budu usmjereni na nedostatke u postojećim kapacitetima i njihovo prevazilaženje kroz zajedničke projekte, obuke i unapređenje interoperabilnosti. Učesnici su ukazali i na značaj odgovora na hibridne i sajber prijetnje, jačanja institucionalne otpornosti i daljeg razvoja sposobnosti za suočavanje sa savremenim bezbjednosnim izazovima. Kada je riječ o evropskim odbrambenim inicijativama, istaknut je značaj snažnijeg uključivanja partnera sa Zapadnog Balkana u postojeće mehanizme, uključujući Evropski mirovni instrument (EPF) i Stalnu strukturiranu saradnju (PESCO).

Vojna mobilnost izdvojena je kao jedna od važnih oblasti praktične saradnje, posebno imajući u vidu geografski položaj Zapadnog Balkana. Kao prioriteti istaknuti su unapređenje prekograničnog kretanja vojnog osoblja i opreme, uklanjanje administrativnih prepreka i unapređenje graničnih procedura, kao i razvoj transportne infrastrukture dvostruke namjene i kapaciteta podrške zemlje domaćina (Host Nation Support – HNS).

Posebna pažnja posvećena je pružanju podrške Ukrajini, koja treba da ostane koordinisana i predvidiva, kao i integraciji iskustava, odbrambene industrije i inovacija u evropsku odbrambenu tehnološku i industrijsku bazu. Ministri su istakli podršku naporima za postizanje pravednog i trajnog mira. Istovremeno, naglašeno je da NATO ostaje temelj kolektivne odbrane, dok evropske odbrambene inicijative trebaju biti komplementarne naporima Alijanse.

U svom obraćanju, ministar Krapović je ukazao na složeno evropsko bezbjednosno okruženje i potrebu da evropske države preuzmu veću odgovornost za sopstvenu bezbjednost. U tom kontekstu, pozdravio je jačanje odbrambenih inicijativa EU, posebno u oblastima zajedničkih nabavki, jačanja odbrambene industrijske baze i dugoročne odbrambene spremnosti, naglašavajući njihov značaj i za Zapadni Balkan. Podsjetio je na stoprocentnu usklađenost Crne Gore sa vanjskom i bezbjednosnom politikom EU i izrazio uvjerenje da će članstvo Crne Gore u EU doprinijeti stabilnosti regiona i dati dodatni podsticaj politici proširenja. Kada je riječ o vojnoj mobilnosti, istakao je da je Crna Gora podnijela formalni zahtjev za pridruživanje PESCO projektu „Vojna mobilnost“. Informisao je sagovornike i o spremnosti Crne Gore da bude domaćin Bezbjednosnog i odbrambenog koledža Zapadnog Balkana, iskazanoj u pismu predsjednika Vlade upućenom Visokoj predstavnici EU za vanjsku i bezbjednosnu politiku Kaji Kalas.

Na marginama CEDC+WB sastanka održan je sastanak predstavnika KREMS formata (Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Republika Austrija, Republika Sjeverna Makedonija, Republika Srbija, Republika Kosovo). Na sastanku je konstatovano da aktuelni projekti u okviru ovog formata – Regionalni strateški kurs za lidere (Regional Strategic Leadership Course – RSLC) i Regionalni kurs upravljanja civilno-vojnim krizama (Regional Civil-Military Crisis Management Course – CMCMC) – doprinose jačanju nacionalnih kapaciteta, saradnje i povjerenja među državama Zapadnog Balkana. Učesnici su podržali

usaglašavanje godišnjeg regionalnog plana, odnosno radne agende, kao okvira za saradnju članica KREMS-a, te predloge predstavnika Republike Sjeverne Makedonije i Bosne i Hercegovine da se u budućem radu veća pažnja posveti odbrambenoj industriji, hibridnim prijetnjama te razvoju i primjeni vještačke inteligencije.

U okviru ovogodišnjeg sastanka prvi put je održan i sastanak ministara odbrane ministara odbrane država članica Balkanske medicinske namjenske jedinice (Balkan Medical Task Force – BMTF) – Republike Albanije, Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Republike Sjeverne Makedonije, Republike Srbije i Republike Slovenije. Istaknut je značaj BMTF-a kao primjera dugogodišnje regionalne saradnje koja je rezultirala razvojem zajedničke medicinske sposobnosti nivoa „Role 2“, kao i podrška EU razvoju njegovih i nacionalnih kapaciteta kroz EPF, u vrijednosti od 16 miliona evra. Ministri su usvojili zajedničku izjavu i ukazali na potrebu dalje operacionalizacije BMTF-a, uz nastavak unapređenja njegove interoperabilnosti i spremnosti.

Ministar Krapović se tokom boravka u Sloveniji sastao i sa ministrom odbrane Republike Slovenije, Valentinom Hajdinjakom. Sagovornici su iskazali zadovoljstvo bilateralnom odbrambenom saradnjom, posebno zajedničkim učešćem u misijama i regionalnim inicijativama, kao i saradnjom u oblasti donacija i zajedničkih nabavki. Ministar Krapović je zahvalio na kontinuiranoj podršci Republike Slovenije evropskoj integraciji Crne Gore, dok je ministar Hajdinjak pohvalio doprinos Crne Gore regionalnoj i međunarodnoj bezbjednosti kroz učešće u UN, EU i NATO aktivnostima. Razgovarano je i o ratu u Ukrajini, pri čemu je ministar Hajdinjak informisao o nedavnoj posjeti Ukrajini i saradnji slovenačkih kompanija sa ukrajinskom stranom u okviru projekta „EU-Ukraine Drone Deal“, dok je ministar Krapović informisao o dosadašnjoj podršci Crne Gore Ukrajini. Sagovornici su razmotrili mogućnosti daljeg jačanja bilateralne odbrambene saradnje, posebno u oblasti modernizacije odbrambenih kapaciteta i zajedničkih nabavki. Istakli su i značaj saradnje dvije države u okviru NATO-a, uključujući zajednički doprinos jačanju istočnog krila Alijanse kroz angažovanje pripadnika Vojske Crne Gore u sastavu slovenačkog kontingenta u borbenoj grupi u Republici Letoniji.

Sastanak CEDC+WB je potvrdio značaj daljeg napretka Zapadnog Balkana na putu evropskih integracija, uz njegovo snažnije uključivanje u evropske bezbjednosne i odbrambene strukture. Zaključeno je da saradnja država Centralne Evrope i Zapadnog Balkana predstavlja važan doprinos stabilnosti i zajedničkim naporima usmjerenim ka izgradnji snažnije i otpornije Evrope.